

RITA ŠEPETYTĖ

BŪDWARDŽIŲ ABSTRAKTŲ SEMANTIKA

0.1. Detali būdvardžių abstraktų semantikos ir vartosenos analizė nėra šio rašinio tikslas, – tam reikėtų monografijos. Vardažodžių ir veiksmažodžių abstraktai yra sudėtinga kalbos semantikos sritis, joje susipynę leksinės, derivacinės, sintaksinės semantikos elementai. Ji iki šiol mažai tyrinėta, nes populiariausi dabartiniai leksinės semantikos tyrimo metodai labiau pritaikyti konkrečiosios leksikos analizei negu „neapčiuopiamos“ semantikos abstraktams. Sintaksinės semantikos tyrinėtojai dažniau kreipia dėmesį į veiksmažodžių abstraktus. Žodžių darybos tyrinėjimuose būdvardžių abstraktai, kaip dariniai, analizuojami ar bent aptariami, paprastai nurodant, kad jie turi transpozicinę darybos reikšmę, t. y. jie nelabai „įdomūs“ derivatologijos požiūriu („Jei žodžio daryba pirmiausia suprantama kaip nominacija, pavadinimo suteikimas tam tikram (naujam) turiniui, tai transpozicijos vaidmuo žodžių daryboje tegali būti laikomas šalutiniu, nes ja esamas turinys, jau turintis kalboje savo pavadinimą, teigėja gramatiškai skirtingą raišką“ (Urbutis, 1978, 167). Tačiau nors abstraktai ir nėra, palyginti su kitomis leksikos grupėmis, lygiaverčiai nominacijos vienetai, jų semantikos tyrinėjimas būtinas jau vien dėl to, kad jų pateikimas aiškinamuosiuose žodynuose yra vienas iš sudėtingiausių leksikografinių dalykų.

0.2. Būdvardžių abstraktų darybos tipų gausumas lietuvių kalboje, regis, pa-neigia kalbos ekonomijos principą. „Lietuvių kalbos gramatika“ pateikia net ke-liolika, tiesa, įvairaus produktyvumo būdvardžių abstraktų darybos tipų: su prie-sagomis *-umas, -ybė, -ystė, -enybė, -uma, -ovė, -ulyš, -atvė, -atis, -yba, -astis, galū-nėmis -is, -a, -as* (LKG, 306–312, 315–316). „Lietuvių kalbos žodyno“ (LKŽ) iliustracinė medžiaga rodo, kad kai kurie iš jų yra heterochroniški ir heterotopiški, t. y. būdingi įvairiems kalbos raidos laikotarpiams ir ne toms pačioms tarmėms. „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ (DŽ) irgi gausu būdvardžių abstraktų. Pvz., *aklybė* ir *aklumas* pateikiama būdvardžio *aklas* lizde be reikšmės aiškinimo (apie tai kalbama žodyno „[vade“ (p. XII), *aklatis* jau aiškinama: „1. aklumas, nematy-mas 2. prk. dvasinis apakimas, tamsumas“ (be iliustracijos); *aklystė* „1. aklo žmo-gaus padėtis: Didžiausia nelaimė a. 2. prk. dvasinis apakimas“; *tamsybė, tamsu-mas* – būdvardžio *tamsus* lizde, o *tamsenybė* „tamsumas, tamsybė“, *tamsis* „tamsu-mas, tamsa“ – atskirai ir aiškinant nepaaiškintais žodžiais (metatonija, būdinga abstraktams su galūne *-is*, ne toks jau didelis argumentas iškelti juos atskirais žo-dyno lizdais, juoba kad jų aiškinimas iš esmės yra abstraktų su priesagomis *-umas* ar *-ybė* pakartojimas).

0.3. Šio rašinio tikslas būtų toks: pirma, paanalizuoti labiausiai paplitusių būdvardžių abstraktų darybos tipų (su priesagomis *-umas*, *-ybė*, su galūne *-is*) semantikos skirtumus (jie minimi „Lietuvių kalbos gramatikoje“ (LKG, 306, 308, 316) ir P. Skardžiaus „Lietuvių kalbos žodžių daryboje“ (Skardžius, 1943, 65, 97–98); antra, patyrinti ryšį tarp abstraktų tipo ir pamatinio būdvardžio semantikos. Iš LKŽ buvo išrinkta per 200 pirminių būdvardžių, priklausančių įvairioms semantinėms grupėms, ir atitinkami jų abstraktai. Žodyne, žinoma, gali ir nebūti fiksuojami visi būdvardžių abstraktai, tačiau būtent fiksavimas yra žodžio realumo argumentas.

1.0. Iš visų pirminių (ir ne tik pirminių) būdvardžių padaromi abstraktai su priesaga *-umas*, net iš tų, kurie šiaip jau nėra laipsniuojami, pvz., *pėsčias* – *pėstumas*, *raitas* – *raitumas*, *basas* – *basumas* ir pan. Kitų dviejų darybos tipų abstraktai (su priesaga *-ybė* ir galūne *-is*) jau nėra padaromi (ar bent nėra užfiksuoti LKŽ) iš visų be išimties pirminių būdvardžių. Abstraktų su priesaga *-ybė* neturi būdvardžiai *gaivus*, *gulsčias*, *basas*, *bukas*, *dryžas*, *dubus*, *griežtas*, *keršas*, *kraupus*, *liaunas*, *pėsčias*, *rainas*, *palšas*, *sartas* ir kt., abstraktai su galūne *-is* nėra fiksuojami greta būdvardžių *silpnas*, *senas*, *smagus*, *šaukus*, *šlapias*, *ramus*, *prastas*, *ėdrus*, *gležnas*, *klaikus*, *laisvas*, *aklas*, *aštrus*, *luošas*, *garsus*, *smalsus*, *markus*, *gobšus*, *gudrus*, *naujas*, *paikas*, *linksmas* ir kt. Ar tokia padėtis yra dėl nominacijos poreikių, ar ją lemia semantiniai ar kokie nors kitokie pamatinio žodžio ypatumai? Juk kaip matyti iš pavyzdžių, pamatiniai būdvardžiai priklauso labai įvairioms semantinėms grupėms. Matyt, atmetus į šalį heterochroniją ir heterotopiją, būdvardžių abstraktų darybą su priesagomis *-ybė*, *-umas* ir galūne *-is* reikėtų laikyti reguliariais darybos tipais, juolab kad tai atspindima iš esmės ir „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“. Tačiau gatavi dariniai, priklausydami tai pačiai abstraktų kategorijai, skiriasi nominacijos potencija ir leksikalizacijos laipsniu. Ši diferenciacija susijusi su darybos tipu ir su pamatinio būdvardžio semantika. Antra vertus, didelę įtaką turi ir unifikacijos bei integracijos tendencija, paprastai būdinga literatūrinės (bendrinės) kalbos raidai.

2.0. Abstraktai su galūne *-is* padaromi tik iš pirminių būdvardžių (papildomas šio darybos tipo požymis – pailgintas šaknies balsis ir metatonija). Šio abstraktų darybos tipo dariniai linke į leksikalizaciją ir yra gana nominatyvūs. Tai ypač aiškėja dabartiniu metu, gausėjant mokslo terminijai ir ją sisteminant. „Buvo sutarta pirmuosius (ilgesnius) terminus (su priesaga *-umas*. – R. Š.) vartoti bendrosioms sąvokoms (ypatybėms) pavadinti, o antraisiais (su galūnėmis *-is*, *-a*. – R. Š.) nusakyti sąvokų tam tikrą matuojamą dydį, dimensiją, pvz., *aukštis 12 metrų*, *talpa 10 litrų*“ (Brazdžiūnas, 1977, 5). Tačiau prisipažįstama, kad tokios sistemos „visiškai įgyvendinti ir iki šiol dar nepasisekė“ (Ten pat). Galėjimu tai padaryti abejoja ir kalbininkai (Kruopas, Kaulakienė, 1971, 11). Kaip bebūtų, siekimas mokslo terminijoje parametrus įvardyti abstraktais su galūne *-is* yra pamatuotas. Argumentu galima būtų laikyti tą dalyką, kad tik vienas iš abstraktų, padarytų iš antonimines poras sudarančių būdvardžių, turi nominacinę galią, antrasis paprastai lieka grynąjų abstraktų sferoje. Turiu galvoje tokias abstraktų poras, kaip *storis* – *plonis*, *plotis* – *siauris*, *sunkis* – *lengvis*, *tankis* – *retis*, *dydis* – *mažis*, *greitis* – *lėtis*,

ilgis – **trumpis*. Ši abstraktų su galūne *-is* savybė yra iš dalies atspindėta „Lietuvių kalbos žodyno“ aiškinimuose. Pvz., *sunkis* 3. fiz. „dydis, nusakantis Žemės ar kito kurio dangaus kūno traukos jėgą“ ir *lengvis* „lengvumas“; *greitis* 2. „judėjimo greičio laipsnis, dydis“ ir *lėtis* „lėtumas“; *storis* 1. „atstumas tarp abiejų daikto pločio paviršių“, *storis* 2. „apimtis, drūtumas“ ir *plonis* 1. „plonumas“, *plonis* 2 „laibumas“, *plotis* 1. „skersmens ilgis“ ir *siauris* „siaurumas“; *ilgis* 1. „daikto matmuo tarp dviejų labiausiai nutolusių jo vietų“ (DŽ) ir **trumpis*; *aukštis* 1. „iškilimas iš apačios į viršų“ (LKŽ prie šios reikšmės sudėti pavyzdžiai, iliustruojantys ir grynąjį abstraktą: *Kas per aukštis to medžio!* Vvr, ir ypatybės matą reiškiantį: *Kiek aukščio turi trikampis?* Z. Žem.) ir **žemis*.

Abstraktai su galūne *-is*, padaryti iš būdvardžių, nepasižyminčių ryškia antonimijs, neturi tokios aiškios poliarizacijos.

2.1. Keletas abstraktų su galūne *-is* turi gerokai leksikalizuotą reikšmę, pvz.: *karštis* (*karštis* 1. „karštybė, kaitra“, *karštis* 2. „pakilusi kūno temperatūra (sergant); šiluma“); *šaltis* (*šaltis* 1. „šaltas, žemos temperatūros oras (atmosferos sąlygų būseną)“); *lygis* (*lygis* 1. „pakilimo aukštis“, *lygis* 2. „kokybės, dydžio, raidos laipsnis“); *skystis* (*skystis* 1. „skysta medžiaga“, *skystis* 2. „sunka“), *pyktis* „priešiškas nusistatymas dėl patirtos skriaudos; piktumas, susierzinimas, rūstis“ (DŽ) ir kt.

2.2. Dauguma kitų abstraktų su galūne *-is* aiškinami abstraktais su priesaga *-umas*, pvz.: *baltis* „baltumas“, *pygis* „pigumas“, *pilkis* „pilkumas“ ir t. t., ir, kaip galima spręsti iš LKŽ pateiktos iliustracinės medžiagos, dažnai jie vartojami sinonimiškai, pvz.: *Kokio dailaus margumo karvė* Skr ir *Abu veršiukai vieno margio* Gs arba *Kas veido do baltis, kas lūpų raudonis* Kltn ir *Netur jokio raudonumo, geltonas i geltonas* Pvn. Tačiau negalima nepastebėti (ar bent nejausti) tam tikro skirtumo. Abstraktai su galūne *-is* yra tinkamesni reikšti ypatybės parametrą negu abstraktai su priesaga *-umas*. Ypač akivaizdu tai abstrakto *skonis* atveju. Šis abstraktas jau nėra sinonimiškas *skanumui*. *Saldis, kartis, rūgštis, sūris* turbūt reikštų skonio variantus. Panašiai *geltonis, raudonis, baltis, juodis* ir kt. reikštų spalvos variantus. Pvz., junginys *pipirų kartis* reiškia „skoni (kartus), kurį turi pipirai“, o junginys *pipirų kartumas* reiškia jau to skonio moduliaciją ir tarsi reikalauja pratęsimo, paaiškinimo, koks tas kartumas (nepaprastas, baisus, na, ir ... ir t. t.). *Pienių geltonis* reiškia spalvą, būdingą apskritai pienėms, o *pienių geltonumas* reiškia (ar bent gali reikšti) šios spalvos variantą ir t. t. Šiuos hipotetinius samprotavimus būtų galima apibendrinti šitaip: abstraktai su galūne *-is* dažnai yra semantiniai invariantai abstraktų su priesaga *-umas* atžvilgiu (plg. dar *grožis – gražumas, gėris – gerumas*). Todėl terminijoje kokios nors ypatybės parametrui (kaip semantiniam invariantui) pavadinti turėtų būti vartojami abstraktai su galūne *-is* (arba kitokie), bet ne abstraktai su priesaga *-umas*.

3.0. Abstraktai su priesaga *-ybė* yra semantiškai skaidresni. Jie turi bruožų, gana gerai skiriančių juos nuo kitų abstraktų. „Būdingiausias skirtumas yra tas, kad priesagos *-ybė* vedinius ypač mėgstama vartoti tada, kai žymimąją ypatybę reikia labiau pabrėžti, suintensyvinti, kitaip sakant, kai kalbama apie labai ryškia, stipriai pasireiškiančią ypatybę“ (LKG, 308), „... kartais priesagos *-ybė* vediniai

žymi jau ne tiek abstrahuotą ypatybę, kiek patį ypatybę turintį daiktą...“ (LKG, 308). Intensyvumo reikšmė yra iš dalies atspindėta LKŽ aiškinimuose (*smailybė* 1. „didelis smailumas“; *statybė* „didelis statumas“; *plokštybė* „labai didelis plokštumas“; *šlapybė* „didelis šlapumas“); leksikalizuotos reikšmės fiksuojamos dažno abstrakto lizde, pvz.: *retybė* 2. „retas daiktas, retenybė“; *rūgštybė* 2. „labai rūgštus valgis ar gėrimas“; *šlykštybė* 1. „šlykštus, bjaurus daiktas, dalykas“; *sunkybė* 2. „sunkus daiktas, našta“, *bjaurybė* 1. „bjaurus, šlykštus daiktas“; *baisybė* 3. „baisus dalykas“, *baisybė* 4. „baidyklė, šmėkla“; *smailybė* 2. „smailus daiktas“ ir t. t. Tačiau toli gražu ne kiekvienas abstraktas su priesaga *-ybė* turi leksikalizuotų reikšmių, taip pat ne visi turi intensyvumo reikšmę. Tai yra susiję, atrodo, su pamatinio būdvardžio semantika. Leksikalizuotą reikšmę „vieta, pasižyminti ypatybe“ turi abstraktai, padaryti iš būdvardžių *aukštas, artus, platus, ankštas, tolus, gilus*, be to *šlapias, sausas, slidus*, t. y. iš būdvardžių, kurie patys gali jungtis į grupę semos *vieta* pamatu. Reikia pasakyti, kad vietos reikšmę dažniausiai atspindi abstraktų daugiskaitos forma, pvz., *Mes ... žiūrime ... į mėlynąsias jūros platybes* J. Balč, *Tauta turi visokių pasakų apie aukštybių dvasias* rš. Šie abstraktai sinonimiški dariniams su priesaga *-uma*. „Daikto, pasižyminčio ypatybe“ reikšmę turi abstraktai, padaryti iš skonį reiškiančių būdvardžių (*kartus, rūgštus* ir t. t.), be to, iš būdvardžių *smailas, lengvas, sunkus, bjaurus, gražus, šlykštus, baisus, retas*; minėtoji reikšmė užfiksuota atitinkamų abstraktų su priesaga *-ybė* lizduose; matyt, potencialiai šią reikšmę dar galėtų įgyti ir kiti šios priesagos abstraktai. Beje, tiksliau būtų ją apibrėžti „daiktas, pasižymintis ypatybės intensyvumu“.

3.1. Didelė grupė abstraktų su priesaga *-ybė* yra sinonimiški abstraktams su priesaga *-ystė*, kuriems yra būdinga, P. Skardžiaus žodžiais tariant, „ypatybinio būvio“ reikšmė. Tai abstraktai, padaryti iš žmogaus išorines ar vidines savybes reiškiančių būdvardžių: *drąsybė, dosnybė, gudrybė, gobšybė, girtybė (girtybė* 2. „paprotyš, palinkimas gerti svaigalus; girtavimas“), *raišybė, puikybė, luošybė, kurtybė* ir t. t. Jais įvardijamas ypatybės turėjimas (buvimas). Pažymėtina, kad abstraktai su priesaga *-ybė* dažnai vartojami įvardyti ypatybę. Jie netenka savo transpozicinės reikšmės ir pereina, galima sakyti, į konkrečiųjų daiktavardžių skyrių, t. y. tampa kaitomi skaičiumi, pvz.: *Jis turi daug silpnųjų, trys dorybės, keletas šnektų bendrybių* ir t. t. Abstraktai su priesaga *-ybė* yra, iš esmės, patys „daiktavardiškiausi“ iš čia aptariamų darybos tipų abstraktų.

4.0. Patys „abstrakčiausi, transpoziciškiausi, sintaksiškiausi“ yra abstraktai su priesaga *-umas*. Ši jų savybė atspindima ir žodynuose – jie nėra aiškinami, o tik susiejami su pamatiniais būdvardžiais (DŽ – pateikiant atitinkamo būdvardžio lizde, LKŽ – atskiru lizdu, bet neaiškinant reikšmių, o tik nurodant į pamatinio būdvardžio reikšmę). Viena vertus, tai palengvina leksikografų darbą, antra vertus, neatskleidžia abstraktų semantikos ypatybių. Sakykim, transpozicinė darybos reikšmė riboja nominacinę abstrakto galią, tačiau, kaip ir kiekvienas daiktavardis, jis ją turi. Todėl reikėtų bent bandyti atskirti grynai transpozicinę, sintaksinę abstraktų su priesaga *-umas* vartoseną (ir reikšmę) nuo nominacinės (ypatybės įvardijimo). Pvz., abstraktas *margumas* LKŽ aprašomas šitaip: *margumas* → *margas*: 1. *Nuo gėlių margumo net akys raibo* rš. *Spalvų margumas rėžė akį* rš. *Višta vanago*

margumo Šts. *Kokio dailaus margumo karvikė* Skr. Pirmuosiuose dviejuose iliustraciniuose sakiniuose yra aiški transpozicija, abstraktai čia reiškiasi kaip sakinio formavimo priemonė; paskutiniuose dviejuose abstraktas atlieka ypatybės įvardijimo funkciją. Dažnai transpozicija (predikatinio junginio nominalizacija) suponuoja dviprasmiškumą, pvz., sakinį *man nepatinka jo gudrumas* galima interpretuoti dvejopai: *man nepatinka tai, kad jis gudrus* ir *man nepatinka tai, kaip jis gudrus*.

4.1. Žinoma, reikėtų detaliai ištirti, kokias sintaksines struktūras su pamatiniu būdvardžiu nominalizuoja (transponuoja) abstraktai su priesaga *-umas*. Tačiau tai nėra šio nedidelio rašinio tikslas. Aptarsime porą. Pirmą, predikatinio junginio „X yra labai Y“ (X – subjektas, reiškiamas daiktavardžiu, Y – požymis, reiškiamas būdvardžiu) turinys transponuojamas subjektiniu junginiu (atitinkamo būdvardžio abstraktas ir daiktavardžio kilmininkas), pvz.: *Bjaurumas to šunies – nė į kiemą neįsileidžia* Rm, *Bukumas ylos – nė supuvusios šikšnos negali pradurt!* Ėr. *Ką tavo ir aklumas – po akių stovi ir nematai* Gs ir pan. Tokia transpozicija labai paplitusi šnekamojoje liaudies kalboje, mat, tais atvejais, kai kalbama apie neigiamus požymius, ji atlieka ir eufemistinę funkciją, t. y. pasakymas *Kvailumas gi tavo!* nėra toks įžeidžiamas kaip *Tu esi labai kvailas*. Antra, labai plačiai vartojama sakinio tipo „X yra Y, bet Z“ (X – subjektas, Y, Z – jam priskiriami požymiai) turinio transpozicija per struktūrą, kurioje požymis Y nusakomas du kartus – atitinkamo abstrakto kilmininku ir būdvardžio vardininku, o požymio Z fiksavimas paviršinėje struktūroje fakultatyvus. Turima galvoje tokia abstraktų vartoseną: *Dorumo ji dora, bet nesupratinga* Pn, *Smagumo šičia vieta smagi* Skr, *Senumo jis nelabai senas, tik nebestiprus* Rm ir t. t. Juose būdvardžių abstraktai atlieka emfatinę funkciją.

4.2. Abstraktų su priesaga *-umas* leksikalizacija, beje, mažesnė negu abstraktų su priesaga *-ybė*, taip pat susijusi su pamatinių būdvardžių semantika. Pvz., abstraktai, padaryti iš skonį reiškiančių būdvardžių turi reikšmę „(kokį nors) skonį turintis valgis“: *skanumas* 4. „skanumynas, skanėstas“, *rūgštumas* 3. „rūgštus valgis, rūgštymas“, *saldumas* 2. „saldus daiktas, saldumynai“ ir t. t.; abstraktai, padaryti iš būdvardžių, vienijamų „erdvės“ semos, gali įgyti vietos reikšmę, pvz.: *smailumas* 3. „žr. smailuma 2“: *Ant to kalno, ant to pačio smailumo yra skylė* Skr, *statumas* 2. „stačioji vieta“, *lygumas* 4. „žr. lyguma 1“ ir t. t. Dauguma abstraktų gali įgyti reikšmę „ypatybę turintis daiktas (dalykas)“, pvz., *kvailumas* 2. „su protu nesuderinamas dalykas“, *piktumas* 3. „blogis, blogybė“, *bjaurumas* 2. || *Geria visokius bjaurumėlius, kad tik greičiau pagytų* Ds ir t. t. Leksikalizavęsi abstraktai dažnai vartojami daugiskaitos forma (kai kurių abstraktų daugiskaita yra pateikta LKŽ kaip atskiri žodžiai, pvz., *skystumai*, *riebumai*). „Lietuvių kalbos gramatikoje“ rašoma, kad „priesagos *-umas* abstraktai yra linkę įgyti kiek konkretesnę reikšmę tada, kai vartojamos jų daugiskaitos formos“ (LKG, 306). Iš tikrųjų yra priešingai, tik įgiję konkretesnę reikšmę, jie įgyja konkretiesiems daiktavardžiams būdingą ypatumą – kaitymą skaičiais. Pats daugiskaitos vartojimas gali būti ne reikšmės konkretumo rodiklis, o stilistinė priemonė, pvz.: *O gražumai, o naujumai tos tavo skarelės!* Vb, *Ir gležnumai gi – vargiai sučėplojo tą kąsnelį mėsos!* Slm. *Tai baltumai – šarka ant uodegos nuneštų!* Sl.

5.0. Lyginant aptartųjų abstraktų semantikos skirtumus aiškėja, kad nominacijos galios atžvilgiu artimesni yra abstraktai su priesaga *-umas* ir galūne *-is*. Leksikalizacijos pobūdžiu artimesni abstraktai su priesaga *-umas* ir *-ybė*. Kai kuriose pozicijose visi šie abstraktų tipai gali būti vartojami sinonimiškai. Tačiau negalima nepastebėti ir tokios tendencijos: abstraktais su galūne *-is* įvardijamos parametrinės ypatybės; abstraktais su priesaga *-ybė* įvardijamas ypatybės buvimas, o abstraktai su priesaga *-umas*, be ypatybės įvardijimo, atlieka sintaksinės transpozicijos priemonės funkciją. Ši sisteminė tendencija dėl įvairių asisteminių faktorių veikimo (pvz., kad ir eufonijos) ne visada ryški.

SANTRUMPOS

- DŽ** – Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. V., 1972.
LKG – Lietuvių kalbos gramatika. V., 1965. T. 1.
LKŽ – Lietuvių kalbos žodynas. V., 1956–1986. T. 1–14.

LITERATŪRA

- Brazdžiūnas P.** Fizikos lietuviškosios terminijos kūrimas // Kalbos kultūra. V., 1977. Šaš. 44. P. 4–8.
Kruopas J., Kaulakienė A. Dėl būdvardžių abstraktų su priesaga *-umas* ir galūnėmis *-is*, *-a* diferencijavimo terminijoje // Kalbos kultūra. V., 1971. Šaš. 21. P. 8–11.
Skardžius P. Lietuvių kalbos žodžių daryba. V., 1943.
Urbutis V. Žodžių darybos teorija. V., 1978.

Р. ШЯПЯТИТЕ

СЕМАНТИКА ДЕАДЪЕКТИВНЫХ АБСТРАКТОВ

Резюме

1. На материале многотомного „Словаря литовского языка“ и „Словаря современного литовского языка“ рассматриваются различия в семантике словообразовательных типов деадъективных абстрактов с суффиксами *-umas*, *-ybė* и окончанием *-is*. Практически не имея деривационных ограничений со стороны мотивирующего слова (прилагательного), абстракты, принадлежащие к определенным словообразовательным типам, различаются своим значением, а также степенью лексикализации и номинативной потенцией.

2. Несмотря на определенную гетеротопию абстрактов вышеуказанных типов, а также взаимопроницаемость их семантики, из взаимозаменяемости в некоторых контекстах, прослеживается тенденция использовать в языке абстракты с окончанием *-is* для именованья параметрических качеств предмета, абстракты с суффиксом *-ybė* для именованья качества, свойства как такового, отвлеченного от его носителей, а абстракты с суффиксом *-umas*, как наименее лексикализованные, – в качестве средства текстообразования и синтаксического варьирования.